

Datum

2021-08-05

Vår referens

Sara Andersson

Projektledare

Sara.Andersson15@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Motion av Charlotte Bossen (C) och Kay Wictorin (C) om bättre tillgänglighet till Malmös kanalsystem STK-2021-97

Sammanfattning

Charlotte Bossen (C) och Kay Wictorin (C) har inkommit med en motion om bättre tillgänglighet till Malmös kanalsystem. Motionärerna önskar att kanalsystemet utnyttjas bättre som rekreativområde. I beredningen av ärendet har tekniska nämnden, fritidsnämnden, miljönämnden, kulturnämnden och stadsbyggnadsnämnden inkommit med yttranden. Kommunfullmäktige föreslås anse motionen besvarad med skäl som anges i ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige anser Charlotte Bossen (C) och Kay Wictorins (C) motion om bättre tillgänglighet till Malmös kanalsystem besvarad med vad som anges i ärendet.

Beslutsunderlag

- Motion av Charlotte Bossen (C) och Kay Wictorin (C) om bättre tillgänglighet till Malmös kanalsystem
- Tekniska nämnden beslut 210427 § 147
- Remissvar från Tekniska nämnden
- Remissvar från kulturnämnden
- Kulturnämnden beslut 210526 § 56
- Fritidsnämnden beslut 210526 § 82 med Reservation (M)
- Remissvar från fritidsnämnden
- Remissvar från miljönämnden
- Miljönämnden beslut 210525 § 92 med Reservation (SD) och muntlig Reservation (M)
- Remissvar från stadsbyggnadsnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 210527 § 186 med Reservation (M+C)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 210816 Motion av Charlotte Bossen (C) och Kay Wictorin (C) om bättre tillgänglighet i Malmös kanalsystem

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-08-16

Kommunstyrelsen 2021-09-08

Kommunfullmäktige 2021-09-30

Beslutet skickas till

Motionärerna
 Tekniska nämnden
 Fritidsnämnden
 Miljönämnden
 Kulturnämnden
 Stadsbyggnadsnämnden

Ärendet

Kay Wictorin (C) och Charlotte Bossen (C) har inkommit med en motion om att kanalsystemet ska utnyttjas bättre som område för rekreation och aktiviteter kopplade till vattnet. På grund av låg vattenkvalitet menar motionärerna att kanalerna inte kan utnyttjas fullt ut. Motionärerna föreslår ett rejält omtag om nedskräpning, sanering och särskilda skötselrutiner för att säkerställa god vattenkvalitet. Motionärerna önskar också sammanhängande promenadstråk längs kanalerna med platser för bord och bänkar samt ytor för smärre matställen så som sommarcaféer eller street-food-vagnar. Mot bakgrund av detta föreslår motionärerna kommunfullmäktige att uppdra åt berörda nämnder

- att** utreda hur vattenkvaliteten kan höjas i Malmös kanaler, samt
- att** utreda hur kanalerna mer effektivt kan städas upp från nedskräpning, samt
- att** utreda hur kanalerna kan utnyttjas bättre i enlighet med motionens intentioner.

I beredningen av ärendet har miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden, kulturnämnden och fritidsnämnden yttrat sig om motionen.

Miljönämndens yttrande

Miljönämnden anger i sitt yttrande (MN-2021-674) att ett flertal utredningar och insatser har genomförts under de senaste åren med syfte att kartlägga statusen för kanalernas och hamnbassängernas vattenkvalitet samt föreslå lämpliga åtgärder. Bland stadens förvaltningar och på VA Syd planeras det för flera åtgärder som syftar till att förbättra vattenkvaliteten. I sitt yttrande listar miljönämnden de större planerade åtgärderna:

- *Malmö avloppstunnel.* En storskalig avloppstunnel planeras byggas mellan Turbinens pumpstation och Sjölunda avloppsreningsverk. Tunneln beräknas minska bräddningarna av avloppsvatten till kanalsystemet med ca 90 % och planeras, enligt VA Syd, vara färdigställd år 2032.
- *Muddring av kanalerna.* Underhållsmuddring av kanalen planeras för att öka djupet, öka genomströmningen samt forsla bort förorenade sediment från kanalens botten. Start för muddringsarbetet är planerat till 2022.
- *Uppgrundning av hamnbassänger och hantering av förorenat sediment.* I flera hamnbassänger som inte längre används för fartygstrafik planeras det för avhjälpande åtgärder för att hantera förorenade sediment. Detta planeras kunna innebära ett minskat läckage av föroreningar till vattenmiljön samt förbättrade biologiska förutsättningar då djupet minskas och solljuset kan nå botten. Tillståndsprövning pågår just nu för uppgrundning av Södra Varvsbassängen.

Vidare anger miljönämnden att ansvaret för renhållningen i kanalerna primärt ligger på tekniska

nämnden. Inom ramen för handlingsplanen för att stärka Malmös roll som framtidens kuststad ansvarar fastighets- och gatukontoret för ett flertal aktiviteter med syfte att öka, effektivisera och utveckla nedskräpningsarbetet kring Malmös vattenmiljöer, inklusive kanalerna och hamnbassängerna. Miljöförvaltningen samordnar det övergripande arbetet med handlingsplanen och deltar i mindre omfattning i delar av aktiviteterna.

I budget 2018 fick miljönämnden och tekniska nämnden i uppdrag att kartlägga förekomsten av plast, mikroplast och läkemedelsrester i Malmös vatten och lämna förslag på åtgärder. Uppdraget resulterade i en slutrapport med flera förslag till åtgärder som godkändes av miljönämnden den 21 maj 2019 (§ 81) och tekniska nämnden den 23 maj 2019 (§ 141) och översändes till kommunfullmäktige som redovisning av uppdraget.

Kommunfullmäktige antog den 22 december 2020 (§ 285) Kretsloppsplan 2021–2030 för Burlövs kommun och Malmö stad. I planen fastställs att mycket av det avfall som slängs på land till slut hamnar i våra hav och en av kretsloppsplanens åtgärder för att motverka detta är att kommunens tillsynsmyndighet ska planera in och utföra tillsyn i syfte att minska nedskräpningen. Miljönämnden beslutade, i samma ärende, att avsätta 150 timmar årligen för denna form av tillsyn under perioden 2021–2023.

Miljönämnden anser mot bakgrund av detta att motionen ska avslås, och att fokus istället bör läggas på att genomföra de förslag och beslut som redan utretts.

Stadsbyggnadsnämndens yttrande

Stadsbyggnadsnämnden anger i sitt yttrande (SBN-2021-75) att Malmös kanalsystem är en viktig resurs för alla Malmöbor. Detta är särskilt viktigt i och med att tillgång av rekreativa miljöer i Malmös centrala delar är begränsade. Därför ser nämnden positivt på att de ansvariga förvaltningarna redan idag arbetar kontinuerlig med förbättring av kanalens vattenkvalité, avfallshandling och hur tillgängligheten kan bli ännu bättre för att skapa en större variation av attraktioner längs kanalen.

Till exempel gav tekniska nämnden i uppdrag (TN §367, 2020) att tillgängliggöra kanalerna genom att tillföra mötesplatser, sittplatser och liknande i samband med godkännande av investeringar i kanalslänter. Under de senaste åren har nya trädäck, träd och planteringar tillkommit. Kanalen ingår även i ett program för sportfiske som ett 2020 års budgetuppdrag från tekniska nämnden.

Stadsbyggnadsnämnden anser att de ansvariga förvaltningarna är medvetna om vilka faktorer som påverkar vattenkvaliteten i kanalen, samt vilka åtgärder som krävs för att förbättra den. Ett flertal utredningar rörande kanalen och riktade renhållningsarbeten har gjorts tillsammans med VA Syd, Marint kunskapscenter och med stöd från Naturvårdsverket. Utöver detta planeras underhållsmuddring av kanalen för 2022, ett nytt drift- och underhållsavtal innebär en förhöjd renhållningsnivå och under sommarhalvåret intensifieras renhållningsarbetet genom fler skräpkärl och ökad bemanning.

Mot bakgrund av detta anser stadsbyggnadsnämnden att det inte finns behov av vidare utredningar kring vattenrening, nedskräpning, aktivering och tillgängliggörande och föreslår därför kommunfullmäktige att avslå motionen.

Tekniska nämndens yttrande

Tekniska nämnden anger i sitt yttrande (TN-2021-339) att nämnden är medveten om vilka faktorer som påverkar vattenkvaliteten i kanalen, samt vilka åtgärder som krävs för att förbättra densamma. Tekniska nämnden planerar att inom ramen för sin verksamhet utföra delar av detta arbete under de närmsta åren.

Fastighets- och gatukontoret arbetar kontinuerligt, på uppdrag av Tekniska nämnden, med att påverka nedskräpningen i staden. Kanalens skötselentreprenör arbetar utifrån funktionskraven som gör gällande att kanalen ska hållas fri från störande skräp. Kunskapsutbyte och omvärldsbevakning i syfte att förbättra renhållning av kanalen sker löpande.

Som exempel anger tekniska nämnden:

- Förarbete har genomförts och med början 2022 planeras underhållsmuddring av kanalen vilket torde ge en förbättrad vattenkvalitet.
- Det nya drift- och underhållsavtalet innebär en förhöjd renhållningsnivå i kanalen.
- Under sommarhalvåret intensifieras renhållningsarbetet genom fler skräpkärl och ökad bemanning.
- Förvaltningen utreder tillsammans med VA SYD möjliga lösningar för att minska tillförseln av bland annat makroplaster från dagvattennätet till kanalen.

Marint kunskapscenter har med stöd från Naturvårdsverket genomfört riktade renhållningsarbeten i Malmös vatten de senaste tre åren.

Ett flertal utredningar rörande kanalen, dess vattenkvalitet samt utveckling av kanalen som rekreation har genomförts de senaste åren, exempelvis VA SYD:s utredning *Framtida transport av avloppsvatten från Malmö till Sjölunda avloppsreningsverk*, men även *Urbana bad 2020* (gemensamt projekt mellan Sweden Water Research, Lunds universitet, Helsingborgs Stad, Malmö Stad, NSVA och VA SYD under projektperioden 2020–2022), som bland annat syftar till att kartlägga sambandet mellan VA-systemet och vattenkvaliteten vid stadsnära bad. 2014 utreddes även kanalrummet som en rekreativ resurs i staden vilken ledde till att miljön längs kanalstråket har utvecklats och tillgängliggjorts.

I samband med godkännande av investering i kanalslänter (Tekniska nämndens beslut § 367, 2020) tillkom uppdrag från Tekniska nämnden om att tillgängliggöra kanalerna genom tillförande av mötesplatser, sittplatser och dylikt utmed dessa, ett arbete som pågår.

- Trädäck har tillkommit vid Slussplan och Malmö Live samt promenadstråk längs Cita-dellskajen.
- Träd och planeringar har tillkommit längs kanalen. Just nu pågår projektarbete utifrån 2020 års budgetuppdrag från Tekniska nämnden med att framta ett program för sportfiske i Malmö. Här ingår kanalerna och hur tillgänglighet till kanalerna kan ökas än mer.

Med hänvisning till ovanstående utredningar, och utifrån vilka åtgärder som genomförs och genomförts i och kring kanalerna, anser inte Tekniska nämnden att det finns behov av vidare utredningar kring vattenrening, nedskräpning, aktivering och tillgängliggörande. Många åtgärder kommer att genomföras vilka redan belysts i befintliga utredningar. Med hänvisning till detta föreslår Tekniska nämnden därför Kommunfullmäktige besluta att anse motionen vara besvarad.

Kulturnämndens yttrande

Kulturnämnden anger i sitt yttrande (KN-2021-417) att det är viktigt att kultur presenteras på fler platser i staden, framför allt utanför stadskärnan, för att nå en bredare målgrupp och göra

hela staden levande. Kulturförvaltningen kan aktivera platser med tillfälliga program, vilket Sommarscen gör årligen. När det gäller platser i centrum samarbetar Sommarscen exempelvis med den privata aktören Rundan Sightseeing, som har en befintlig verksamhet i Malmös kanaler.

Kulturnämnden ställer sig positiv till att fler platser blir möjliga för kultur. Hur man kan nyttja vattenrummen är något som bör beaktas i det löpande arbetet med stadsutveckling och planprocesser för befintliga och nya stadsområden. För en etablering av exempelvis scener i hamnområden krävs dock utredning av tillstånd, ljudnivåer och liknande. Kulturnämnden föreslår mot bakgrund av detta att motionen ska anses vara besvarad.

Fritidsnämndens yttrande

Fritidsnämnden ställer sig i sitt yttrande (FRI-2021-184) positiv till förslagen i motionen; att utreda vattenkvalitén, städa kanalerna samt utreda möjligheten till bättre användning av de samma. Detta med tanke på att de redan är en viktig källa för rekreation och fritidsaktiviteter. Nämnden anger dock att de föreslagna åtgärderna inte ligger inom fritidsnämndens verksamhetsområde. Fritidsnämnden anser mot bakgrund av detta att motionen ska anses besvarad.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret delar miljönämndens, tekniska nämndens och stadsbyggnadsnämndens bedömningar gällande att ett flertal utredningar och insatser har genomförts under de senaste åren med syfte att kartlägga statusen för kanalernas och hamnbassängernas vattenkvalitet. De genomförda och planerade åtgärder som nämnderna lyfter i sina yttranden bedöms vidare svara väl mot de intentioner som lyfts i motionen. Stadskontoret anser mot bakgrund av detta att motionen ska anses besvarad.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör